

EMLÉKEZTETŐ

A Szakértői Műhely (CSAM) 2019. június 27-én megtartott összejöveteléről

Tárgy a Családi Életre Nevelés (CSÉN), Előadók: Dr. Bajzáth Angéla és Dr. Golyán Szilvia (ELTE)

Dr. Benda József a rendezvényen megjelent csoportok tagjainak bemutatkozását és megismerkedését, valamint az egyének közös munkához való hozzájárulásának végig gondolását segítette bevezetőjében, majd rátért beszámolójára. Számba vette az eltelt három év sikereit és kudarcait. Pozitívan értékelte, hogy a társadalom és a döntéshozók mára másképp gondolkodnak a család szerepéről, mint évekkel ezelőtt. A liberális szemléleten sikerült túllépni, bár a népesség fogyása folytatódott. A Műhely eredményei közül lényeges elemek nem „mentek át”: a 35 évesnél idősebb nők körében végzett kutatás eredményei, a Hivatásos Szülők életpályamodell. Nincs szervezeti garancia, nem jött létre Család- és Közösségfejlesztő Minisztérium és nincs demográfiai stratégiája az országnak. Folyamatos forráshiány nehezíti a Műhely munkáját. Nagy eredmény ugyanakkor, hogy elkészült a könyv, amelyen három éven keresztül több mint kétszáz szakértő dolgozott, s várhatóan ősszel meg is jelenhet. A tanulmánykötetből készült kivonat eljutott a döntéshozókhoz, önkormányzati és egyházi vezetőkhez és minden olyan fontos személyhez, aki felelősségteljes pozíciójánál fogva is sokat tudna tenni a negatív népesedési trend megfordításáért.

Dr. Golyán Szilvia szerint a családi életre nevelést a pedagógusképzésben (óvó- és tanító-, és tanárképzésben is) támogatni kell. A workshop céljaként a családok támogatásának tartalmi és módszertani átalakításáról és a tudáskonceptió változásáról való közös gondolkodást jelölte meg. A családokat támogatni szeretnék az intézményekben dolgozó pedagógusokon keresztül is, hogy sikeresebbek legyenek a családi nevelésben és az intézményes nevelésben való közreműködésükben egyaránt. Az ELTE kutatás célja: elérhető, érthető és tudományos alapokon nyugvó, valódi információt nyújtani a családoknak. A kikerülő hallgatók a szülőkkel és a kollégákkal való együttműködéstől tartanak leginkább pályájuk kezdetén, pedig ez a képzésnek is nagyon fontos eleme. A képzésnek ezért is kell a támogatóbbnak lennie. (Jól működő családi életet támogató szöveggyűjteményt is terveznek segítségül kiadni.)

Dr. Bajzáth Angéla bemutatta, mire vállalkoztak projektjük elején. Elsőként alapozásként áttekintették a családi életre nevelés történetét Magyarországon. Mi volt az, ami itthon jól működött. Ezt követően feltárták a nemzetközi jó gyakorlatokat, ahol a pedagógusképzésen keresztül sok olyan családot tudnak elérni, ahol megfogalmazódik az igény a segítségkérésre. Feltárták a képzési tartalmakat, megnézték, hogy mi van meg nekik jelenleg az ELTE TÓK-on a családi életre való neveléssel kapcsolatos pedagógus kompetenciák köréből, másrészt megnézték, hogy Európában, a kora gyermekkori pedagógusképzésben, milyen jó gyakorlatok vannak. A családokkal, a fenntartóval való kapcsolattartást, vagyis a rendszerkörnyezethez kapcsolódó kérdéseket szintén vizsgálat alá vonták. Nem csak arról szól a tanulási folyamat, hogy mi a feladat a gyerekekkel kapcsolatban. A kutatások során nem pusztán az egyetemek tananyagát vehették alapul, hanem a gyakorlatból is meríthettek. Vizsgálták azt is, hogy mit kell csinálni ahhoz, hogy eredményesek lehessenek, s meghatározták a beavatkozási területeket. Megnézték azt is, hogy a pályán - akár már régóta - dolgozó pedagógusok hogyan vélekednek a számukra szükséges kompetenciákról. Vizsgálták a családi érték-struktúra elméletet.

A kutatás hatókörére ránézve szóba került a család társadalmi szerepe az EU-ban. A módszertant említve foglalkoztak a családi szerepek változásával is. A szükséges eszközöket is szeretnék a képzési anyagban kidolgozni.

Ezt követően kutatóink külföldi tapasztalatait ismerhette meg a hallgatóság.

A flamandok **Belgiumban** például pontos stratégiai terveket dolgoznak ki a megvalósításhoz. Közösségi házakat látogattak, ahol a családokat segítették, varrtak, főztek, konyha és kert is rendelkezésre állt. Ezek a házak sokkal hasznosabbnak bizonyultak, mint az intézményi keretek között zajló családi életre való nevelés. „Megelőzés, gondoskodás”, ez a céljuk Flandriában, hogy ne is legyen szükség a bántalmazás, elhanyagolás, egyéb krízisek orvoslására utólag. A monitorozás során folyamatosan mérik, hogy ha pénzt költenek valamire, annak milyen hatása van. Figyelemmel vannak a speciális igényű tanulókra és a bevándorlókra.

Olaszország, Toscana: pedagógiai koordinátorokat (tanácsadók) képeznek (MA, BA szinten is), nálunk is követendő lehetne.

Finnország példája: családokkal való partnerkapcsolatok építése meghatározó már a pedagógus alapképzés idején is.

Katalónia: intézményrendszerét nézték meg, amely hasonlít a flamand közösségi házakra. Már 6 hónapos kortól a gyerekek 3 éves koráig rendelkezésre állnak; hasonlóak ezek a ”laborok” a flamand közösségi házakhoz, ahol készségfejlesztés folyik állami támogatással. A szülőket is bevonják az intézményi munkába, beszélgethetnek, kapcsolatokat alakíthatnak. Iskolaszékhez hasonló képviselőik vannak. A méltányosság elve fontos számukra.

Készítette: Karanczné Varga Éva